

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

Образац Д2

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног Немат (Јасмина) Сара
родитеља и име
Датум и место рођења 21. 12. 1995, Ниш

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Србистика
Звање Дипломирани филолог
Година уписа 2014.
Година завршетка 2018.
Просечна оцена 8.57

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Филологија, модул Српска и компаративна књижевност
Звање Мастер филолог
Година уписа 2018.
Година завршетка 2019.
Просечна оцена 9.75
Научна област Филологија
Наслов завршног рада *Опис чуда у српској књижевности 13. и 14. века и библијске паралеле*

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Филологија
Година уписа 2019.
Остварен број ЕСПБ бодова 120
Просечна оцена 10.00

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Немат, Сара. „Интертекстуалност у Доментијановом <i>Житију Светога Саве</i> “. ФИЛОЛОГ - часопис за језик, књижевност и културу, год. 11, бр. 21, Бања Лука, 2020, 455–474.	M51

Интертекстуалност се сматра савременом тенденцијом у књижевности, међутим, на основу спроведених истраживања потврђено је да су интертекстуалне везе присутне још у српским средњовековним књижевним делима. Овим радом начињен је покушај да се Доментијаново *Житије Светога Саве* осветли у интертекстуалном кључу. Водећи циљеви рада јесу: да се укаже на интертекстуалне везе у Доментијановом *Житију Светога Саве*, да се

идентификују њихови извори и начини манифестације цитатности, као и да се потврди теза о интертекстуалности као једне од поетичких одлика средњовековне књижевности. На тај начин успоставља се дијалогски однос између старог и новог, односно између средњовековне и савремене књижевности.

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Немат, Сара. „Опис чуда у *Житију Светог Симеона* Светога Саве и Стефана Првовенчаног“. *Philologia Mediana*, год. 13, бр. 13, Филозофски факултет, Ниш, 2021, 573–590.

- 2 У раду се говори о описима чуда која су се, за време његовог земног битисања, пројавила на Светом Симеону, о свечевим поетичким чудотворењима, али и о њиховој паралели са библијским и ранохришћанским чудима. Корпус за ово истраживање представља *Житије Светог Симеона* Светога Саве и Стефана Првовенчаног. Утврђено је да описи чуда у *Житију Светог Симеона* одговарају описима Христових јеванђељских чудотворења, као и описима чуда која су чинили ранохришћански светитељи. Циљ рада је да се идентификују поменути описи чуда, као и да се укаже на њихове паралеле. Радом се указује и на особену структуру описа чуда које се сагледава, осим као подразумевани део композиционе схеме житија, и као поджанр у структури хагиографског текста.

M51

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Немат, Сара. „Интертекстуалне везе у поджанровима Доментијановог *Житија Светога Саве*“. *Philologia Mediana*, год. 12, бр. 12, Филозофски факултет, Ниш, 2020, 477–493.

- 3 У раду се дефинишу (под)жанровске одлике Доментијановог *Житија Светога Саве* и утврђују се интертекстуалне везе у њима. Уочено је да се сваки поджанр позива на ауторитативне (византијске) жанрове и да је конституисан по узору на њих. Притом, жанрови у старој српској књижевности не постоје изоловано, већ су у односу међусобног прожимања. Циљ овог рада јесте утврђивање извора цитатности у поджанровима, као и указивање на степен присуства интертекстуалности у Доментијановом *Житију Светога Саве*.

M51

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Немат, Сара. „Путовања и мисија Светог апостола Павла“. *Исходишта*, бр. 8, Филозофски факултет, Ниш, 2022, 189–205.

- 4 Рад обухвата хронологију Павлових путовања и значај апостола мисије, географски оквир апостоловог путовања и његову најважнију мисионарску станицу, као и одређене друштвено-историјске околности апостоловог времена. Кључни извори за хронолошки преглед и систематизацију најзначајнијих догађаја из живота Светог апостола Павла су *Дела апостола* и јеванђељисте Луке, у којима је представљен живот, мисија и циљеви апостола, као и основе његове теолошке мисли. Поред *Дела апостолских*, биће направљен осврт и на Павлове посланице у контексту потврђивања аутентичности појединих момената из апостоловог живота, као и на кратку белешку из *Прве посланице Климента Римског* о страдању и смрти апостола Павла.

M52

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Немат, Сара. „Чудотворни пут Светога Саве од Свете земље до Бугарске“. *Пътят в културата на българи и сърби/ Пут у култури Бугара и Срба*, Велико Търново: Универзитетско издаваштво „Св. св. Кирил и Методиј“, 2022, 87–100.

- 5 У овом раду се бавимо чудотворним „течењем“ Светог Саве од Истока према Западу, из Свете Земље ка земљи његовог западног отаџбине. Не случајно, Сава се са бугарских крајева виноу, попут „високопарног орла лаким крилима“, на свој последњи пут ка „непомрачивом истоку и непресушном источнику“, Царству Небеском. Пут Светог Саве од Свете Земље до Бугарске вођен је Христовим јеванђељем, те Сава са великим благословом долази у Бугарску да би, чудотворан и чудесан, својим чудотворењем излио свако доброверје, благослов и милост на чеда својих западних крајева. Стога ће циљ овог рада бити указивање на светост пута по којем се кретао Свети Сава Српски, као и осветљавање богословске подлоге његових паралела.

M33

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

6. Немат, Сара. „Опис чуда у Теодосијевом *Житију Светога Саве*“. *Византијско-словенска четвита IV*. Зборник радова са Међународне научне конференције, одржане 14. новембра 2020. године на Универзитету у Нишу, Универзитет у Нишу, Центар за византијско-словенске студије, Међународни центар за православне студије, Центар за црквене студије, Ниш, 2021, 153–169.

M33

У раду се указује на описе чуда у Теодосијевом *Житију Светога Саве*. Утврђена места потом се анализирају и праве се паралеле са истим или сличним описима чуда из библијске књижевности. Указује се и на значај појма чудо и на његову хетерогеност, с обзиром на то да је реч о интердисциплинарном феномену. Такође се указује на особену структуру описа чуда које се сагледава, осим као део композиционе схеме житија, и као поджанр житијног текста. Основни циљ рада јесте да се укаже на значај описа чуда у српској житијној књижевности и на њихову паралелу са

библијском књижевности, те да се направи покушај њихове класификације.				
Рад припада научној области докторске дисертације		ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
<p>Немат, Сара. „Појам (бого)надахнућа у платоновском и средњовековном поимању“. Костић Пахноглу, Тамара, Оливера Марковић (ур.), <i>Савремена филолошка проучавања младих истраживача I</i>, Ниш: Филозофски факултет, 2023, 239–246.</p>				
<p>Перцепција књижевног стваралаштва од најранијих облика уметности варирала је између схватања уметности као вештине, односно технике која се може усавршити (Аристотел) и ентузијастичког поимања уметности (Платон).</p>				
7.	<p>Паше интересовање усмерено је на поимање песничког стваралаштва као (бого)надахнутог чина, чије је средиште, односно Центар ван материјалног света и које се не да научити, нити вештином стећи. Овим истраживањем направили смо паралелу између платонистичког виђења песничког надахнућа и средњовековног схватања божанског порекла поезије. Настојали смо да укажемо на сличности и разлике између античког и средњовековног схватања песничке инспирације, као и да што верније опишемо сам појам песничког надахнућа и његово кретање у оквиру ентузијастичког комуникацијског система: 1) Центра, који је оличен у Богу (Логосу), 2) аутора и 3) реципијента (слушаоца или читаоца).</p>			
Рад припада научној области докторске дисертације		ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
<p>Немат, Сара. „Доментијан и Сопоћани у есејистичком дискурсу академика Светозара Радојчића и професора Драгише Бојовића“. <i>Многолетна писања сабрасмо у једно</i>. Тематски зборник посвећен професору Драгиши Бојовићу. Центар за црквене студије, Ниш, 2024, 493–516.</p>				
8.	<p>Имајући у виду сопочанску и доментијановску симболику светлости, која је свој књижевно-научни израз пронашла у есејистичком дискурсу академика Светозара Радојчића и професора Драгише Бојовића, настојали смо да укажемо на сличност проучавалачког метода и поетике стваралаштва двојице научника. Поређењем двају есеја – Радојчићеве „Белешке о једном цитату из Сопоћана“ и Бојовићевог „Доментијана у Сопоћанима“, показало се да је потоњи испуњење Радојчићевих претензија, уметничких схватања, научничких стремљења и разрешење његових бојазни у погледу историје уметности и њеног дијахроничког развоја, на један аутентичан начин. Притом, утврђено је да особености научног приступа академика Радојчића и професора Бојовића почивају на мултидисциплинарности, целовитости приступа пољу истраживања, емоционалности, и индивидуалној побожности, односно окренутости богословским утицајима. То значи да се њихово поимање средњовековних артефаката заснива на уверењу о нужности сагледавања целине као израза свеопште повезаности унутар стихије која се назива средњовековном уметношћу.</p>			
Рад припада научној области докторске дисертације		ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
<p>НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа</p>				
<p>ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ</p>				
Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације				<div>ДА</div> <div>НЕ</div>
<p>образложење</p>				
<p>ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА</p>				
Име и презиме, звање		Драгиша Бојовић, редовни професор		
Ужа научна област за коју је изабран у звање		Филологија, Књижевност, Стара српска књижевност		
Датум избора		25. 9. 2012.		
Установа у којој је запослен		Филозофски факултет Универзитета у Нишу		
Е-пошта		dragisa.bojovic@filfak.ni.ac.rs		
<p>Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације</p>				
Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице			Категорија
1	Бојовић, Драгиша. „Шта је написао Свети Сава“. <i>Црквене студије</i> 16/1, Центар за црквене студије, 2019, 299–310.			M51
2	Бојовић, Драгиша. „Савин силазак са Горе или: Доментијаново Синајско огледало“. <i>Црквене студије</i> 19, Центар за црквене студије, 2022, 55–63.			M23
3				

- Бојовић, Драгиша. „Родно место српске књижевности: писци и жанрови“. *Зборник са Међународне научне конференције Српски језик и српска књижевност од средњег века до данас*, Државни универзитет у Новом Пазару, 2–3. новембар 2024. године, Нови Пазар, 2025, 27–36. M14
- 4 Бојовић, Драгиша. „Учители и ученици: софиолошки и евхаристијски контекст“. Св. Климент Охридски в култура на Европа, *София: Българска академия на науките*, Кирило-методиевски научен център, 2018, 833–842. M14
- 5 Бојовић, Драгиша. „Софиологическая идея от святого Кирилла до сербских средневековых писателей“. *International Scientific Conference Cyril and Methodius: Byzantium and the World of the Slavs*, Museum of Byzantine culture, Thessaloniki, 2015, str. 147–155. M14

Менторства у последње три године				
Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране	
1.	Јелена Јонџић, „Јеванђеље по Јовану у српској житијној књижевности“, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет	26. 10. 2020.	5. 5. 2022.	
2.				
3.				
4.				

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета

ДА НЕ

одређено је

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације *Посланице Светог апостола Павла у српској житијној књижевности*

Научно поље Друштвено-хуманистичке науке

Научна област Филологија

Ужа научна област Књижевност

Научна дисциплина Стара српска књижевност

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Фокус истраживачког рада припада области српске средњовековне књижевности и то примарном прозном књижевном жанру – хагиографији. С обзиром на то да су посланице Светог апостола Павла и његова теологија веома заступљени у текстовима српске средњовековне књижевности, предмет истраживања докторске дисертације биће присуство Павлових посланица као интертекстуалних веза у српским хагиографским текстовима. На тај начин биће направљена паралела између *старог*, под чиме подразумевамо Павлове посланице и средњовековне књижевне текстове, и *новог*, оличеног у феномену интертекстуалности, као водећом књижевном методом за проучавање задате теме. Дисертацијом су обухваћени српски средњовековни житијни текстови од дела Светог Саве до Патријарха Пајсија (Свети Сава, *Житије Светог Симеона*; Стефан Првовенчани, *Житије Светог Симеона*; Доментијан, *Житије Светог Саве*; Теодосије, *Житије Светог Саве*; Данило Други, *Данилов зборник*; Григорије Цамблак, *Житије Светог Стефана Дечанског*; Константин Филозоф, *Живот деспота Стефана Лазаревића* и Патријарх Пајсије, *Житије цара Уроша*), што подразумева опсег од неколико векова књижевног стваралаштва и више различитих ауторских поетика, стилова и књижевних тенденција. Овакав подухват важан је за науку о књижевности због тога што је утицај овог апологете, светитеља и апостола на српске средњовековне писце веома велики, а до сада се није појавила обједињујућа студија о овој теми. На основу српских средњовековних књижевних (и некњижевних) текстова може се реконструисати читава Павлова теологија, што је каузално повезано са разумсвањем и рецепцијом житијних текстова, али и стваралачких поетика средњовековних аутора.

Кључни извори за хронолошки преглед и систематизацију најзначајнијих догађаја из живота Светог апостола Павла представљају *Дела апостолска* јеванђелисте Луке у којима је изложен апостолов живот, мисија и комуникација у ранохришћанским заједницама које је основао. Иако су сачињена од сабраних апостолских списа, *Дела апостолска* се, у извесном смислу, могу сагледати као житије Светог апостола Павла, јер садрже кључне хагиографске податке о апостоловом животу, хронолошки излажући Павлове догађаје од тренутка преображења, све до последњих година апостоловог живота. С друге стране, у одређеној мери *Дела апостолска* имају путописни карактер, с обзиром на то да представљају систематично изложен план Павлових

проповедничких мисија, догађаје са апостолових путовања, географске оквире и основе Павлове мисионарске проповеди, које су кључне одлике путописног жанра.

Међутим, ако се хоће да сагледају основе Павлове теолошке мисли, које су прожете тријадологијом, христологијом, сотириологијом, софиологијом, есхатологијом и еклисиологијом, саме апостоле посланице извори су од примарног значаја. Богословска мисао Светог апостола Павла исказана је кроз четрнаест посланица које структурно припадају *Новом завету*. Свети апостол Павле се у својим посланицама и поукама обраћа особеним стилем и реториком, али суштински базира своју теолошку мисао на основама Христове проповеди коју разрађује, допуњује и поткрепљује својим животним искуством и апостолском делатношћу, формирајући, на тај начин, особену светопапловску теологију. Ако је Христова проповед *гносис*, Павлова је *праксис* божанске промисли. Посланице Светог апостола Павла окосница су веродостојности целокупног апостоловог живота (ДРАГУТИНОВИЋ 2010/a: 70); његове богословске проповеди, мисионарске делатности и теологије, која је базирана на науци Христовој, те представљају примарну грађу на којој ће се базирати ова студија.

Наше истраживање фокусираће се на интертекстуалне везе српских средњовековних житија са Библијом, као једним од текстова Тројне литерарне светости, односно са *Новим заветом* чији су интегрални део *Посланице Светог апостола Павла*. На значај Библије указао је и сам апостол Павле речима: „Све је Писмо Богом надахнуто и корисно за учење“ (2 ТИМ 3, 16–17), у којима проналазимо основу за тумачење *Светог писма* као ауторитативне богонадахнуте књиге.

О уделу библијских цитата у српским средњовековним делима писали су Станоје Станојевић и Душан Глуцац у свом капиталном делу *Свето писмо у нашим старим споменицима* (1932). Њихово истраживање довело је до закључака да се на првом месту по цитираности налазе Псалми Давидови, на другом *Јеванђеља*, а на трећем *Посланице светог апостола Павла* (ДЕРЕТИЋ 2000: 41).

Међутим, чињеница је да се до сада у науци о књижевности није појавила синтетичка студија која би обухватила опсег делатности Светог апостола Павла, крећући се од апостоловог богословског учења, преко његовог мисионарског рада, религијско-догматске проповеди, па све до литерарне вредности Павлових посланица и његовог утицаја на српске средњовековне писце. Представљање оваквог сусрета теологије и књижевности (као науке и уметности) било би од изузетног значаја у научном смислу, ако се жели направити обухватнији преглед апостолове животне мисије, да сагледа значај апостоле друштвене и културне ангажованости, као и његов утицај на следбенике, те да се укаже на значај и домете његовог духовног активитета. Односно, да се на примеру текстова српске средњовековне књижевности укаже на природу и значај интертекстуалних веза до Павлових посланица.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Истраживање се базира на поставкама функционалне технике Рикарда Пикиа и на концепцији стварања средњовековног књижевног дела Александра Наумова на релацији идеја–слика–текст. Капитално дело *Свето писмо у нашим старим споменицима* Станоја Станојевића и Душана Глуцаца, које је интензивирало развој научне свести у правцу интертекстуалности на релацији између библијских и српских средњовековних књижевних текстова, важан је подстицај за допринос наведеној теми. Када је реч о конкретном утицају теологије Светог апостола Павла на средњовековне ствараоце, значајан је рад *Доментијан и софиологија Светог апостола Павла* Драгише Бојовића у коме се говори не само о Доментијановим позајмицама из Павлових посланица, већ и о прихватању Павловог уметничког сензибилитета. Најзначајнији теолошки радови у вези са Павловим делом јесу *Тумачења Павлових посланица* Јустина Поповића, у којима се сваки стих детаљано анализира, тумачи, вреднује и образлаже са богословског, али не и књижевно-научног аспекта. Велики значај за допринос теми имају и докторске дисертације Патријарха Порфирија – *Премудрост у тајни сакривена* (која суштински представља огледе из теологије апостола Павла, дајући детаљан преглед апостоловог живота, мисије и проповеди обухватајући свих четрнаест посланица) и Атанасија Јевтића – *Еклисиологија Светог апостола Павла*, која се бави најзначајнијим аспектима апостолове теологије: еклисиологијом, христологијом и сотириологијом. У теолошкој мисли о Павловом стваралаштву издвајају се и *Основи новозаветне науке I: Увод у Нови завет* Предрага Драгутиновића, који даје преглед не само Павлових посланица, већ и његовог живота, почетка проповеди и његове теолошке мисли.

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Примарни задатак истраживања јесте утврђивање обима, манифестације и природе интертекстуалних веза између посланица Светог апостола Павла и српских средњовековних житија, односно да се испита степен утицаја Павлове теологије на поетику и богословску мисао српских средњовековних аутора. Идеја за овакав подухват потиче и базира се на поставкама функционалне

технике Рикарда Пикиа и на концепцији стварања средњовековног књижевног дела Александра Наумова на релацији идеја–слика–текст.

Када је реч о Пикиовој концепцији, он акценат ставља на то да се без анализе и разумевања ауторитативних текстова не може допрети до есенције књижевног дела. Он у својим проучавањима библијских тематских кључева скреће пажњу на изузетан значај присуства библијског текста у средњовековним књижевним делима за конституисање њиховог смисла, односно њихове скривене поруке, која постаје доступна једино ако правилно анализирамо ауторитативне наводе. Текстови *тројне литерарне светости*, који су присутни у средњовековном књижевном делу као интертекстови, носе са собом кодирану поруку, која се у процесу интерпретације средњовековног дела настоји да декодира. То значи да се средњовековном књижевном тексту мора прићи не само са књижевноуметничког, већ и са теолошког аспекта, што поткрепљује тврдњу о хетерогености природе и комплексности метода проучавања књижевности ове епохе.

Када је реч о научном раду Александра Наумова, његова проучавања средњовековне књижевности базирају се на поставци да се кроз цитат или парафразу у метатекст уноси и значење које са собом носи прототекст. Цитат се у метатексту ситуира у нови контекст, али се тај нови контекст богати семантички познатим садржајем из прототекста. Он, и онда када се нађе у новом књижевном окружењу, реферише на исте појаве. На тај начин успостављају се и семантички и синтаксички односи међу текстовима творећи интертекстуалне везе. Тако се ствара трајна веза на релацији између два наратива, новонасталога текста (метатекста) и модела (прототекста), на којој Наумов инсистира у својој тријади идеја–слика–текст.

Ослањајући се на поменуте владајуће научне ставове, ово истраживање присуства Павлових посланица у српским средњовековним хагиографским текстовима имаће следеће циљеве:

- успостављање и дефинисање природе интертекстуалних веза на релацији између Павлових посланица и средњовековних хагиографија, како би се на потпунији и успешнији начин могло допрети до есенције књижевних дела и ауторских интенција,
 - дефинисање Павлове теолошке мисли (тријадологије, христологије, сотириологије, еклисиологије и есхатологије), која се читава из житијних текстова, и њеног утицаја на креирање значења у метатексту,
 - израду синтетичке студије о Павловом утицају на средњовековне ауторе,
- преништивање поставки поетике средњовековне књижевности са посебним освртом на хагиографски и епистоларни жанр.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

У дисертацији ће се настојати да се докаже тврдња о готово водећем утицају апостола Павла на српске средњовековне писце, који не преузимају само дословне цитате, већ парафразирају и алудирају на апостоле мисли изречене у текстовима посланица, а чест је и манир преузимања апостолових богословских идеја, које се развијају и прерастају у индивидуализовану поетичку мисао неких средњовековних аутора. Неретко се у српским хагиографским текстовима уочава и поступак паралеле, посредством кога је приказана сличност приповедача или одређене житијне личности и самог апостола Павла по начину обликовања проповеди, мисионарском раду и *пастирском* односу према верујућем народу, што су значајни донети за анализу многих житијних епизода и за контекстуализацију бројних догађаја. То значи да је однос српских житијних текстова и Павлових посланица, као и однос између средњовековних аутора и апостола Павла комплекснији него што се да наслутити, јер је често кључ за тумачење житијних места управо имплицитно сакривен и *кодиран* кроз паралелу или идеју, а не кроз мрежу цитата преузетих из апостолове богословске мисли, на основу које се експлицитно може говорити о апостоловом утицају.

С обзиром на то да поетика српске средњовековне књижевности не располаже детаљнијом студијом о природи утицаја теологије Светог апостола Павла на поетику и естетику српских средњовековних аутора, у дисертацији ће бити представљен овакав *сукрет* теологије и књижевности (као науке и уметности) за који се сматра да би био од великог књижевно-научног значаја, како за проучавање житијних текстова старе српске књижевности, тако и ради увида у апостолов религијско-моралистички, проповеднички, духовни и културни активитет.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

Посебност српске средњовековне књижевности огледа се у чињеници да се она налази на граници науке о књижевности, књижевне уметности и теологије, што је чини особеним предметом научних истраживања, коме

се мора приступити холистички. Нужност примене мултидисциплинарног приступа у проучавању српске средњовековне књижевности огледа се и у околности да се она граничи са бројним другим научним дисциплинама, попут историје, археологије, (фреско)сликарства, иконографије и музике.

Водећа метода приликом истраживања и израде докторске дисертације биће аналитичко-синтетичка метода. То значи да ће најпре бити екскерпирана грађа (српски средњовековни хагиографски текстови од Светога Саве до патријарха Пајсија), затим ће се анализирати задати примери (присуство Павлових идеја, посланица, поетике и теологије у српским житијним текстовима и Павловог стваралачког духа код средњовековних аутора – интертекстуалне везе до Павлових дела), како би се добила синтеза, односно целовит поглед на задату научну проблематику.

У циљу веродостојне егзегезе текстова који су предмет истраживања и испитивања природе њиховог односа, кандидат ће се водити херменеутичком, дескриптивном и експликативном методом. С обзиром на то да је једно од водећих начела средњовековне књижевности апстраховање, по потреби ће се служити методом конкретизације, како би се на примеру *појединачног* могло објаснити *опште*. Компаративна метода биће употребљена онда када треба поредити и испитати однос прототекста и метатекста, али и онда када се жели указати на дијахронијски дијалог текстова старе српске књижевности.

Како је већ напоменуто, књижевност средњег века не може се одвојити од теолошког дискурса и интенција, те ћемо се приликом истраживања, у великој мери ослањати на теолошки приступ за сагледавање основних идеја и порука дела.

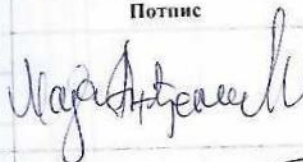
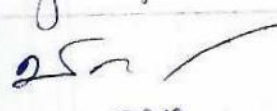
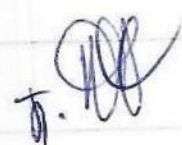
У циљу испитивања међутекстовних односа, водећи теоријско-методолошки ослонац биће теорија интертекстуалности, која је кључни феномен за сузбијање апоричности која се надвија над дијалогичношћу текстова којима се кандидат бави.

Предложена тема се прихвата неизмењена	ДА	НЕ
Крајњи наслов теме докторске дисертације	Посланице Светог апостола Павла у српској житијној књижевности	
ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)		

Нема сумње да избор теме докторске дисертације пружа велике могућности за нова сагледавања поетике српске средњовековне књижевности, нарочито на плану интертекстуалних веза. Апостол Павле је један од оних новозаветних писаца кога су стари српски писци највише читали, ослањали се на његову мисао и користиле је као један од најауторитативнијих извора. Присуство цитираних текстова овог писца у српској житијној књижевности потврђује значај сагледавања богослужбених чтенија у средњовековној култури. Уверени смо да ће кандидат у изради ове докторске дисертације сагледати све елементе рецепције старог текста и његову улогу у конституисању нових књижевних образаца.

Једном оваквом темом настављају се суштинска истраживања поетике у важном раздобљу развоја српске књижевности, те се и из тих разлога очекују добри резултати.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије	818-01-1/26-11	
Датум именовања Комисије	23. јануар 2026. године	
Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Маја Анђелковић, редовни професор Српска књижевност (Филолошка област) Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу (Установа у којој је запослен)	председник
2.	Др Драгиша Бојовић, редовни професор Српска и компаративна књижевност (Научна област) Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан 25
3.	Др Предраг Петровић, редовни професор Системско богословље Православни богословски факултет Универзитета у Београду	члан

(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
Др Александра Костић Тмушић, редовни професор	члан	
4. Историја српске књижевности	Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици	
(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
Датум и место:		
...9. 3. 2026, Ниш.....		